

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nacloga sve poltvani“ Nar. Posl.

— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: CORSIA STADION N. 12. —

Nepodplatni se dopisi ne tiskaju. Priposlanca se pisma tiskaju po 5 novč., svaki redak. Članci od 8 redaka stoje 60 novč., za svaki redak više 5 novč.; u slučaju opetovanja uz pogodbe za upravom. Novci se šljku poštaricom naplatom (asagano postale) ima, prazine i najbližu poštu valja točno naznačiti. Komu list ne dođe na vrijeme, neka to javi odpravništvo u otvorenu pismu, za koje se na plaća poštarine, ako se izvana naplaće: „Rokimacija“. Dopisi se ne vrćuju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka i u cijelom arku. Novci i pisma šljku se na uredništvo ili odpravništvo. Nablježovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 6 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na za pol godinu. Izvan carovino više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Poziv na predplatu.

Molimo p. n. gg. predplatnike, kojim iztiče koncem ovoga mjeseca predplata, da ju izvole za dobe obnoviti, inače će njim se list obustaviti. Sjećamo ujedno sve naše ljetošnje i prijašnje dužnike, da učine čim prije svoju dužnost jer nije lepo list primati a neplaćati ga.

Uprava „Naše Sloga“.

GOVOR

zastupnika g. Spinčića, izrečen u pokrajinskom saboru dne 18. junija 1884. za odcepljenje sela Lanišća i drugih na Krasu od Buzeta i za ustanovljenje vlastite občine sa sjelom u Lanišću.

Visoki sabor!

Želim govoriti o točki koja je sad na dnevnom redu. Prije nego li to učinim, dopustite mi poštovana gospodo, jednu opazku. Na današnjem dnevnom redu je točka u kojoj ću ja u ime saborakoga školskoga odbora taj visoki sabor izvesti listi. To izvešće podnići ću u talijanskom jeziku. To pak neima povrediti mojeja prava, da mogu govoriti u hrvatskom, odnosno slovenskom jeziku, jeziku moje majke i mog odojca, jeziku mojih izbornika i većine pučanstva zemlje, koju mi ovdje zastupamo. Dapače ja ovom prilikom svečano izjavljam, da ću u ovom visokom saboru obćenito ruhliti taj jezik i samo za silu kakav talijanski prevod dodati.

A sad evo me, da progovorim o platinju odcepljenja Lanišća i selah onoga Krasa od Buzeta.

Zakonom 23. novembra 1868. preuredile su se občine i to tako, da je iz prijašnjih i više obćinah nastala po jednu. U mnogih slučajih moglo je to imati i svoje dobro razloge. Ali ima slučajevah, gdje nebiha to koristno, nego upravo škodno po oćitene obćinare. Da je tomu tako, eto primjera u predložezem predmetu.

Selah, koja prose za odcepljenje od občine buzetske, ima 19. Do spomenutoga preuredjenja obćinah, ona su sjećujavala obćinu za se. Usljed spomenutoga preuredjenja ona su bila godine 1869. pridružena obćini buzetskoj.

Obćinari su se dakako pokorili zakonu al su se brzo osvjedočili, da njim je to združenje veoma škodno, i mislili i radili kako bi se ga rješili.

Prošli su ovaj visoki sabor kako je g. Spinčić rekao, već godine 1876. za odcepljenje od Buzeta. Prošli su sledeće godine 1877, pak 1880. 1880. Već te same molbenice kažu koliko je potrebno odcepljenje. Na njihove molbe nisu bile uslišane. Rekli mi, da nisu nit odgovora dobili. Oni još nisu mirovali. Slabu obćinsku upravu buzetske občine u obće spominje i g. Spinčić u većini. Nit računna nije se polagato. Još gore bilo je za Lanišća i drugove. Oni su opet učinili molbenicu za odcepljenje, da spase što se još spasiti dade. U ime svih dali se dvojica njih na put u Poreč. Došli su na rođendan Nj. Veličanstva našega cara i kralja dne 18. augusta 1883. Tražili su hrvatske zastupnike, da jih odvedu k sarsborskom predsjedniku, al njim se reklo, da su otišli. Predstavili su se sami gospodinu predsjedniku ovoga visokoga sabora, iztrojili mu svoje jade i nevolje i izručili prošnju za odcepljenje od Buzeta i osnivanje samostalne občine.

Naš prevredni gospodin predsjednik jih je lepo primio, i kako mi pishu, obćiao, da će se zauzeti, da bude njihova vruća želja i molba uslišana. Njihova prošnja temelji se na sledećih razlozih:

1) Obćinarah proseđih je 3800; odmljeni su po 3 i 4 ure od Buzeta, neimaju do tamo nikakve prilicne ceste nit ure-

djenoga puta. Svaki put kad ima čovjek posla kod glavarstva, a ima ga često, mora provalliti tako dug i tako sluh put, dva puta, do Buzeta i od Buzeta natrag kući, a to će reći 6, 7 i 8 urah, to će reći izgubiti jedan celi dan. Tu je danguba, tu je trud, tu je deranje obuvata, tu je i troška za hranu i piće. I to i za najmanju stvar, za llatič, za sol. za svjedodbu rnd prodaje živine i sl. I još je sretan čovjek, ako nadje dotičnoga činovnika, jer ako ne, on se mora za istu stvar drugi put vratiti i izgubiti dan i troški alle, obuvato i novac.

2) Dok su ta sela sama za se bila, plaćala su redovito svu obćinsku porezo, tajniku, šumsko strážaru, u obće sve što su bili dužni. Nisu imali nikakva dugu kad su bili izručeni Buzetu. (O tom se može svašto osvjedočiti kod poreznoga ureda u Buzetu). Posle sdruženja zapala su sva u dugova. Pojedina sela imadu kako mi se je reklo, dugovah: Kropinjak 300 for., Podgače i Brest po 500 for., Situm 900 for.

Hadj dugovah poreznim uredom već su se i obćinska dobra na dražbi prodavala.

Prigovara se, da neimaju dovoljno dohodaka za uzdržavanje obće ureda, ter da neimaju izobraženih ljudih, koji bi obćinom upravljali.

U koliko sam mogao doznati, ona sela imadu do 2000 rahih šumskoga tla. A ja znam, da ima obćinah u Istri bez podlja zemljišta i skoro bez ikakva imetka, pak su ipak obćine.

Kad njim se je s neke druge strane reklo, da neimaju osobe za tajnika, odgovorili su, da ni u Buzetu nije tajnik doimaćin, već iz druga obćine, pak kako ga je Buzet dobio uz plaću, da bi ga mogli i oni. U ostalom ima i tamo pishenih ljudih i bit će jih sve više. A ja kad bih imao kakvo imanje, radije bih ga povjerio neplamenu čovjeku koj bi mi dobro o njim upravljao, neg i najučelnijemu profesoru, nikar sveučilištnomu, koj bi mi s njim tu upravljao.

Obzirom na sve to, obzirom na znatan broj (3800) stanovnikah Lanišća i ostalih selah na Krasu, proseđih za odcepljenje od Buzeta i ustanovljenje vlastite občine sa sjedišćem u Lanišću;

Obzirom na to, da su ta sela tri i četiri ure odmljena od Buzeta, pak da moraju obćinari za svaki i najmanji posao koj imadu kod obćinskoga ureda izgubiti celi dan i trošiti;

Obzirom na to, da su ta sela već sačinjavala obćinu za se to da se do tada posve dobro upravljala;

Obzirom na to, da imadu, odakad su sdružena s Buzetom, na stotine i tisuća obćinskih dugovah;

Obzirom na to, da imadu do 2000 rahih šumskoga zemljišta, a da ima obćinah u Istri, koji neimaju nit pedlja;

Obzirom na to, da imadu tamo i pishenih ljudih, i da bi si tajnika mogli i od drugud dobiti, kao što ga dobivaju i druge obćine;

Obzirom konačno na to, da je u Lanišću orkva i župul ured za skoro sva navedena sela, te da već radi toga ljudi često tamo zalaze.

Častim se staviti sledeći predlog:

1) Visoki sabor nek izvoli odjuđiti: prima se prošnja mjestah Lanišća, Brgud, Podgače, Praproča, Klenošćak, Slum, Brest, Kropinjak, Dane, Trstenik, Raspor, Račjavas i Rakitović za odcepljenje od občine buzetske i za ustanovljenje vlastite občine sa sjedišćem u Lanišću.

2) Nalaze se pokrajinskom odboru, nek odmah poduzme potrebito, da se ova odluka izvrši.

(Sve ovo razlaganje i predlog bilo je predano i u talijanskim prevodu. I pročiao ga je i g. Spinčić, većina ga je ipak zaslačila. Samo hrvatski zastupnici glasovali su za nj. Oni i g. Spinčić učinili su svoju dužnost. Bit će bolje).

Istarski sabor.

(IV. sjednica).

Poreč, 18. junija 1884.

Početak 11/4, Predsjednik dr. Vidulich. Vlada zastupnik kot. kapet. g. Gummer.

Ođsutni zastupnik g. dr. Dolmarček i g. blakup. Potvrđuju se zapisnik poslednje sjednice.

Izvestitelj političko-legalnoga odbora g. dr. Mraz prodlaže, neka se ne primi legit dra. Filipinija, kojega je ostavio pokrajini. Predlog je prihvaćen bez debate.

Gosp. dr. Fragaćemo izvešćuju u ime sabora odbora o molbenici obćinarah iz Lanišćah i 12 susjednih selah, da bi se jih odceplilo od buzetske občine te ustanovilo novu obćinu sa sjelom u Lanišćih; izvestitelj predlaže, da se prošnja odbije.

Rječ dobihe g. Spinčić koji reče hrvatski:

„Visoki sabor! Želim govoriti o točki, koju ja sad na dnevnom redu. — Prije nego li to učinim, dopustite mi, gospodo, jednu opazku. U današnjem dnevnom redu je točka, u kojoj ću ja u ime saborakoga školskoga odbora taj visoki sabor izvesti listi. Izvešće podnići ću u talijanskom jeziku. To pak neima povrediti mojeja prava, da mogu govoriti u hrvatskom, odnosno slovenskom jeziku, jeziku moje majke i mog odojca, jeziku mojih izbornika i većine pučanstva Istre. Dapače ja ovom prilikom svečano izjavljam, da ću se obćenito služiti u ovom visokom saboru tim jezikom i samo za nuždu i kakov prevod dodati.“

Zatim podupire temeljitim dokazi molbenicu Lanišćinah za odcepljenje od Buzeta. Kaže da sdruženja bijaše kudšto dobro nit upravu u ovom slučaju školjivo. Radl toga su već god. 1876., 1877. zatim god. 1880., 1881. i 1882. prošli za odcepljenje na ovaj zama. Tažbe radi slabe obćinske uprave u Buzetu jesu obćenite. Tamo se ne polaze računah. Oni molitelji bljahu sami u Poreču a g. Spinčić kapetan njim je prijazno pomog obćeo.

Svih obćinarah imade 3800, odmljenih po 3—4 ure od Buzeta. Neimadu nit ceste nit prilicneza puta. Za najmanji posao izgube celi dan. Dok su bili sami za sebe, plaćali su sve redovito to nisu u vrijeme kad se jih s trošilo imali nikakvih dugovah. Sada jih imadu dosta. Kropinjak 300 for., Podgače i Brest po 500 for., Slum 900 for. it. Obćinski imetak se jur na dražbi prodava. Imadu blizu 2000 rahih šumskoga tla a ostale obćine neimadu nikakva imetka pa ipak se uzdrže. Imadu pishenih ljudih, te ako i neimadu sposobne osobe za tajnika, to neopravdana sdruženje jer moraju i drugdje takovu osobu tražiti, kano n. pr. u samom Buzetu.

Predlaže, da u stvari odcepljenja od Buzeta i ustanovljenja samostalne občine Lanišće izradi zemaljski odbor zakonaku osnovu već u ovom zasjedanju.

Kratko obrazloženje: predlog bijaše pročitan najprije hrvatski: Zatim je govornik rekao: »Dopustite mi poštovana gospodo, da tu moltvaciju i predlog pročitam također u talijanskom jeziku.« To pročita, izruči spis predsjedniku.

Nanjestnik zemaljskoga kapetana g. dr. Amoroso izjavi po prilici sledeće:

Prošlo godine kad je g. Laginja slavenski govorio, dogodilo se ono hjanje (exodus) iz sabornice, koje ste jur toliko putnih spomenuli. Letos govorio je g. Laginja opet slavenski te je izjavio, da će se služiti također talijanskim jezikom. Danas govorio je g. Spinčić podulji govor u slavenskom jeziku i mi smo ga uspriljivo slušali. (A ono su se usuproč glasnno među sobom razgovarali!) Nemožemo zabraniti slavenskoj manjini, da se služi svojim jezikom. Nego u ime velike većine koja ne pozna ni malo (?) slavenkoga jezika, izjavljujem, da bi se imno uzdržati preko 20 letni obćin, govoriti naime talijanski, te da mi nećemo sudjelovati kod razpravah, koje se budu vodile u slavenskom jeziku.

Tako sudi zamjenik zemaljskoga kapetana! Galerija mu je zapljeskala, on g. predsjednik ju opomenu, da bude mirna jer bi inače morao naložiti, da se izprazni.

G. Laginja odgovara odrješito g. Amorosu u hrvatskom jeziku. Reče mu, da nije razumio ili da nije htio razumjeti njegove izjave u poslednjem zasjedanju. Pitalo se je (u glasilu saborake većine u Istri) da neće biti izazivačah nit izazvanih, a manjina je tomu povjerovala. On podupire predlog g. Spinčića.

Izvestitelj se ne osvrće ni najmanje na razloge g. Spinčića. već izjavjuje, da ostaje kod svojeg predloga, koji bijaše također od većine primljen.

Za političko-legalni odbor izvešćuju zatim g. dr. Costantini i to o prošnji nekih obćinarah Kastavskih za odcepljenje od matere-obćine, te predlaže, da se naloži zemaljskomu odboru, neka bi tu stvar potanko pročulo i za budućie zasjedanje dotični predlog pripravio.

Omogu predlogu protiv se g. Laginja, jer u u Kustvu posve druge okolnosti nego li u Buzetu. Kastavski obćina obstoji u tom savezu već 5, 6 i više stotajih, ona je patrimonijalna obćina, a nije sdružena usljed kakovoga zakona. Vi neimate pravo razkomadati ovakve patrimonijalne obćine. tim manje, pošto je posve dobro upravljavana, Potanko razlaže razmjere u obćinskom imanju koje je veliko. Pripominju kako su se razni muževi, medju timi i činovnici, trudili razcepkati ovu obćinu. Pojedini selom govorilo se je, da će biti celo i u imanje njihovo, koje leži u dotičnih katastralnih obćinah. Zašto nisu ta sela udarila sudbenim putem? Jer su znali, da bi njim to bilo bezuspješno.

Napokom protumači i u talijanskom jeziku što je prije hrvatski rekao, te stavi dotični predlog.

G. Zamčić podupire u hrvatskom jeziku g. Laginju te opazha, da je vladala u ovoj obćini najveća pometnja upravo tada, kad su njom vladali komisar i emisar. poslani tamo od zemaljskoga odbora.

Nu sve bijaše uzalud. Izvestitelj se i opet ne osvrće na temeljite razloge i dokaze poslednjih govornikah, već u kratko izjavjuje, da ostaje kod odborskog predloga, koji bijaše također primljen.

Za predloga slavenkih poslanikah glasuje uvijek jedino manjina t. j. petorica naših poslanikah.

Smješna je današnja izjava zamjenika zemaljskoga kapetana g. Amorosa, da se neće naimo obazirati većina na predloga, stavljene u slavenskom jeziku! Kako da

bi-blo ikad u prijašnjih zasjedanjih — kad se je jedno talijanski razpravljalo — primljen *ma samo jedan predlog* slavenskih zastupnikah! Naši zastupnici postigli su za sada bar ono, što se je postići dalo: *priznanje* naime *ravnopravnosti našega jezika od strane istih protivnikah*. Da u drugih pitanjih nema za nas uspjeha, kriva je talijanska većina sabora, koja će ipak jednako morati račun dati o zapostavljanju slavenskog pučanstva Istre!

Važna bilješka današnja razprava i radi toga, što većina nije jošte zaboravila na zloglasni program zloglasnog *Čudara*, kojega je ona bila u svoje vrijeme u Kustav poslala. Nu Kustav, ta najčvršća tvrđava Slavenstva Istre, neće se nikomu dobrovoljno podvrdi. U tom se zaisto bezuspješno trudi većina zemaljskoga sabora, koja zastupa manjinu istarskoga pučanstva.

U ime školskoga odbora izvješćuju *gg. Spindić i Scampichio* u talijanskom jeziku i to o raznih molbenicah, što se sve bez razprave prima. Isto tako bijahu primljeni nekotji predlozi financijskoga odbora, o kojih izvješćuje *g. dr. Venier*. Zaključak sjednice u 1 sat.

Buduća je sjednica uređena za potak u 11 sati.

DOPISI.

Omišalj na Tjelovu. Danas vam dolazi mišl Omišalj na jednom željom, koju mislim, da će svaki od vas s radošću pozdraviti. Vi kao prvi mornari otoka Krka, koji po celom svijetu broditelji, sigurno ste vidjeli, da svi prosvjetljeni narodi imaju svoja društva, svoja stečišća — svoje čitaonice, kamo se za vrijeme dokolice utiču, da se porazgovore, poznahe i što je glavno i što sama riječ kaže, da čitaju. Zar mi da budemo posljednji među svima? Ne, ja vam to na lica čitam, toga Vi nedopuštajte. Što nam je dakle činiti?

Ustrojimo i mi jedno takvo društvo. Čitaonica nam je, gdje ćemo se za vrijeme odmora sastajati. Tu, da nam se nekuže, da ne vidimo pedalj dalje od nosa, čitali ćemo što se u svijetu događa, porazgovoriti se kako je drugdje, tu stvoreni smo za svet. Vas, koji ste mornari, zanimati će što Vaša braća u svijetu rade, pa ćemo takve novine držati, koje nam budu to kuzvala. Vas, koji ste težaci, učiti ćemo kako se drugdje polje obrađiva, zato ćemo gospodarske knjige i novine nabavljati, to ono što vam se bude dalo boljim, pokušavati ćete na Vaših zemljištih. Vi, koji ste zanatli, naučiti ćete koješta, kako se u svijetu zanat ili rukodelstvo tjera. I Vi, koji neznate čitati, možete se u čitaonici koješta naučiti. Prosi se jednog ili drugoga, da vam stogod čita. O inteligenciji niti negovorimo, ta će sigurno pobriliti i čitaonici.

Čitaonica bit će stečišće, gdje ćete se moći o Vaših svagdanjih stvarih pogovoriti. U nedejlu i ostale blag dane, kao što se Bogu pomoliti, t. j. ovršiti što crkva zapovjeda, tad nješto, da doma sjedite ili se po ulicu nastavljate, ili u krčmu idete, čitali će nješto, da ihle u čitaonici, tamo čitali i razgovarati se.

Ništa se drugo nezahajeva, nego nešto malo mara i poštovnosti, t. j. ljubavi i ono malo godišnjeg prinosa, da se može čitaonica uzdržavati. Od oblasti nemože biti nikakove zakonite zaprieke. Dakle samo na Vas stoji, da se ova naša želja oživotvori. Stalni smo, da će nas i oni rodoljubi, koji se izvan rodnog mjesta nalaze, koliko im budu sila dopuštaće, pomagati.

Dvo Bogi! nebo ovo glas vapljućega, nego se čim prije vruća naša želja izpunila Pokažimo, da možemo, ako hoćemo, u to ime: pomoz Bog i Hrvači! (Preporučamo našim građanima i povelim selam, da si osnuju slična društva, koja su od nezamjerne koristi. Upozorujemo naša prijatelje na mlade čitaonice u Brezovici i Lindaru, koje su već do sada donesle mnogo krasnog ploda. Svako takvo mlado društvo poduprijeti će svaki rodoljub svimi silami. Na posao rodoljubi. Ured.)

Iz Koparske. U 18. broju cijenjenog toga tjednika riše pomnjanški dopisnik živahno i istinito probudjenje narodne svijesti u ovom kotaru. Čovjek se zbilja čuditi mora, što se je narod ovako kratko vrijeme probuditi mogao. Skoro se može reći, da je narod bez učione u viečnom rukovanju s Talijani koparskim, piranski, bujskim, umuškim i tršćanskim, a sa svim tim je on tako zauzet za svoju narodnost i za svoj napredak, da nije već sila ni varke, koja bita u toku stvari nastavila. Barem nas tako uvjeravaju posljednji izbori. Vjerujte mi, da iste žene, kad su birali ih na biralište, su po putu

vikale: Duh vas sveti nadabni, da nam poštene muže izaberete. Trebalo bi viditi, kako sad narod posle izbora gleda odurno onu malu četinu nevrjednih, što ih zvala talijanska stranka podkupiti. Te siromahe danas narod naziva *buntovnici*. Valjda i jesu takovi jer je u Pomnjanu jednoga takovoga zatvorilo. Tu treba opaziti, da ako se zavedene zatvara radi neznanstva ili radi pokvarenosti, što su se prodali, koliko više bi se imalo zatvarati zavoditelje. Svakako su oni uzrok njihovoj nesreći.

Vaš dopisnik Vam je javio, kako eu u Pomnjanu na dan izbora šarenjaci lovilili težake od rana jutra do kasno u večer, i kako su Piranci dotrčali u Sočiol, da tamo polove naše mužve. Nu zaludu im blo trud. Ovi su ipak manje ili više krivi, da se kakov siromašan i prost kmet pustio prevariti i onda štogodar rekao neprištojnoga radi česa se ga mora zatvoriti! Svukako dobro bi bilo veđma paziti na smutljivce i ne dopustiti, da neprištojna dela delaju. A bogme to je neprištojno, da na biralište s mitom na dan izbora dođe agitirati jedan koparski Maraboh, Koloh i t. d. Opetujem, da naš narod nazivlje svoje protivnike *buntovnici* (rebell). Oni zasluže, da im narod kaže u brk *buntovnici*. Ako u Buzatu naš narod bude kazao svojim protivnikom, *buntovnici*, kazati će to ukupno i njihovim pomoćnikom u prvom redu, za obćinsko izbora, koji su pomogli da pobiede protivnici. Ako to činovnici čuju, što će onda oni a narodom? Valjda u zatvor? A kojim pravom? Niš zastupnik u carevinskom vieđu se jurvo potužio na rad nekotjih činovnikah. Mi nedvojimo ni najmanje, da će ministarstvo znati na rod pozvati one, koji budu to zaslužili. Našemu pak narodu priporučamo neku paz, neka vaše svaku riječ koju izusti i pred kim ju izusti. Na našoj strani je pravica. Za vjeru i narod budimo složni a pobijedu je našu.

Pogled po svijetu.

U Trstu, 25. junija 1884.

Njeg. Velikánstvo car Fran Josip i caravić Rudolf odputit će se dne 6. budućeg mjeseca u Pulu, gdje će biti velike vježbe carske mornarice. Posebna deputacija istarskoga zemaljskoga sabora poklonit će se caru dne 7. istoga mjeseca u Puli. Ovih danah bijahu vježbe carske mornarice u Puli i u okolici a danas u tršćanskom zaljevu.

Dne 24. t. m. zaključio je istarski sabor svoje sjednice. Zaključni govor zemaljskoga kapetana bijaše veoma kratak i prilično umjeren. O radu zemaljskoga sabora Istro imati ćemo jošte sgode govoriti. Za danas kažemo samo toliko, da su ostala sva nastojanja naših zastupnikah bezuspješna i biti će sve dotle, dok se bude držala većina riečih zemaljskoga podkapetana t. j. dok se nebudu osvrćala na pravedne želje i tožnje manjine zastupnikah a većine istarskog pučanstva.

Dne 23. t. m. svršio je hrvatski sabor generalnu razpravu o pro-radunju. Sada se razpravljalo o pojedinih točkah istoga. Razprava je često burna jer je opozicija ogorčena na postupanje Madjarah napram Hrvatim i na njihovo zagovornike u Hrvatskoj. Skupni ministar financijah Austro-Ugarske Kallay putuje ovaj par Bosnom, da pregleda financijsku upravu zemlje.

Uspjeh izborah za ugarski sabor je sada poznat. Vladina stranka imade 231 poslanikah; 59 umjerenah; 73 neodvisnaha; 16 razne narodnosti; 10 je divljih a 17 protizidovah. Broj onih posljednjih poskočio je od 7 na 17. Srbska skupščina riešila je dne 20. t. m. posljednji porezni zakon u smislu vladinih predlogah. Ministarstvo može biti zadovoljno s ovim uspjehom, nu da li će biti i narod, drugo je pitanje.

Rumunjska gornja i dolnja zastupnička kuća zaključena je istog dana svečanim prijestolnim govorom. Kralj je izjavio uv odobravanje zastupnikah, da je položaj Rumunjske sretniji, nego što je ikad bio.

U Francezkoj zastupničkoj kući počela je razprava o promieni ustava. Dne 21. t. m. oglosio je ministar-predsjednik, da će započeti dne 28. t. m. konferenca u Londonu radi egipatskog pitanja.

Medju papinskom stolicom i njemačkom vladom nastala je na novo neka napetost, kojoj je uzrok, kako Niemci uvjeravaju kardinal Ledochowski. Ovoga kardinala mrze strašno Niemci, jedno što je Slaven i jer drže, da on rukovodi narodno-poljsku propagandu u prusko-poljskih zemljah. Njemački državni sabor će se zatvoriti prvih danah mjeseca julija.

Poziv englezka vlade na egipatsku konferencu poprimilo su jur sve vlade osim Turske.

Franina i Jurina.

Jur. Blazena ođ ke te vide Franino, je li ča od novega?
Fr. Dragi ti, najveć niš kako već navadno, više zla neg dobra.

Jur. Ča j' pak to sopena, ča nial morabit zadovoljan zadnjih izbori?
Fr. Ehi nebudu tako netorajan, ča to feršus? Ki ča bit zadovoljniji lego mi? Kamo drugomu neće bit to pravo, ali drugo je ča mane tišć. Vrš, da ti ređen po pravice mane je žal, da se neki naš ljudi zgubljaju va stvarah od nič, ma ča ča reć buš od niš! Ima ti sopen nekehi, ki se daju na se napuati. Nujde ti se kakov takov dešperance ki ulge niš svojega nima, zać ni mogal nigde obstat, pak kada se je na rećun komuna dosta povučil po špitale, pride ti još vas ker-možljivo doma, da ga drugi hrane. Zato, zać je on dešperant, otel bi, da su i drugi takovi, pak zać nima drugega poslu, ogovaru i klepeć oko Petra i Pavla; zreće ča ni bilo ni ča neće bit, ni smoeć ni silo a pul teza i kajgode znošitja; a viš dragi moj još mane takova karonju ljudih, ki mu veruju, da jim reće osal po zraku leti. Takov jedan, ukoprem mu ni otac ni mat nisu znal drugučije govorit lego hervatski, počel je našem ljudem va glavu zabljat, da su sve drugo prej lego Hervati. Al je nem ki nemezan poslušni; ki ga ča pita, neka bude on magari ako će Kinezi Leg sva ča j' pravo: Talijan neka bude Talijan, a Majer Ungarez i tako svi narodi, svaki po svojem zajuju ono ča su, pak čast njin, samo neki svoje derže, mi niš nećemo sigurno nijednoga poher-vati, al po svetu Lucul budimo i mi ono ča smo; ako je naš materinski zajuik hervatski, nemoremo bit ni Talijani ni Nemci, ni Ungarez ni Pemci! Čast sakemu ni pod noge nikemu!

Jur. Ča se ti ripsi, kukoľja čes va sakoj šentice nać. Sari su ti neki ljudi ne-bore šari; truh; i novčić ilm je Bog; za novčić čes jih vertet kako ti vran-ća drago, zać nima va njih ni bli- onega starinskoga poštenja. To su ti ljudi bez glavi, zapučeni spred a zada. Pak kako ti narod varat i napuščavati zaju, da te nas neki pod Hervatsku zaju, da čemo morit i od kolokoš plaćat i ča ti ja znam sve ča ne. A šentaj jih boja, kamo će nas neki zautć? Ja mislim, da čemo ostat vavek doma, kada smo se rodili, ter nas neće nijedan s vojskom osvojit. Aj š! da bi morebit ki drugi rad, da bimo bili mi kukavice, pak da smo neć drugo nego ča smo. Ter su i za Dalmaciju tako govorili, pak ča j' danas? Va Dalmacije je dan danas već skoro sve po hervatsku, pak njih nijedan od ko-koš niš nepita. A jušto tamo preko

mora kamo naši smutljivci škilje, deju, da još od jaja plaćaju. Ti naši šperiente bi se morali bat, da nepride plaćalo na magari, zać onda ve!
Jur. Ma je držim, da ti malo dobra ne-delaju to svoje glavi, zać nimaju zato uzroka, leg on moraju podkupljeni bit. Lego ča da u prodane duške, ke solad za Boga derže, kako si vlih rekal; za krajcar ča ti Njega, čast i hvala mu budu prodan. Ki godar svoj zajuik, kega je s materinen mlekom usisal, pod nogi bito, on će ti storit svaku hun-cutiariju i svako zlo; za novčić prodac ča svojega otca i majer i decu, a ženu ča zgera navreć! Ča j' njm mar, neka se ljudi koju i svadaju, mlute i kle-pušaju samo da se oni s pod brka smeju, pak da bi to delali zać, ma za niš, upravo za niš. Nehore to ti laću dlaku va jaju; ako rećes ku besedu kako j' trebe, kako to naš zajuik pita, tu ti valje vojsku dignu; tu ti kriće i šprunaju kako i pop na pulpite a briži ne zneu ni da su živi. Naša zemlja je starinom hervatska, to ti svaki njij kutić poveda; svaki kus naše zemlje ima ti hervatsko ime. Glej na more: Kikoviće pesak, Pra-luka, Lucica, Draga i tako dalje; sve gore, sve šume, sve reki, svi potoki, sve to ima samo hervatska imena. Reci ti kemu od teh kumedanti, da spo-rate po našu je luka (Preluka), neće ti verovat, a to mu od starine sama naša mesta povedaju. Zać se pak ne-bimo mi mogli otrast tujeh besed, ke au se va naš zajuik, kad nam je tujl smrad zapovedal, zautake? ter imamo besed svojeh doati? Borme, da nas ki pametan čuju, rekal bi: ča zlođaja ovi ljudi ni jednoga zajuika neznaju. Zać Talijan nemeću naših al Nemac talijanskih besed va svoj govor? Di-jalekti je na milijuni po svetu; sam talijanski zajuik jih ima na stolice, ter si jur čul, da ča Rovinjca teko ra-zumet Piramez al čovek z Vodnjana, a opet ovi njega pak su si jur ausedi! A ki čo pak kapit Furlana al Napo-litana i drugih takoveh? Pak jur su va zajuike, sken njim se piše, svi složni, tu se nerabi drugi leg samo jedan, posvuda čisto talijanski. Da mane Tal-ijan reće, da on ni Talijan, ja bim mu v zubi pljunul, zać nebi bolje ni morital. Ja bin rad zaut svi zajuik, da j' to moguće, al nehore ni to tako lahko. Otroku va škole ni moguće najednuput zabiti tri četiri zajuika va glavu, zać bi potle manje zaut nego papazalo, kega se ča hiehetat navadi. Ja znam, da j' k mane čovek prišal, da mu list pišem, a bli je siromah četire leta va škole, kad su ono ško-lamni onega nemeškoga osla okolo po-nušali. Povedal mi je, da se je ono vreme samo nemeški vadilo za svaku hervatsku besedu, ku hi školani s pro-govorili, da bi njim obasli oslat! Kad je školu šliti, ostal je doma pul ba-ševnije, pak da j' zabili i ono malo ča se j' navadili, zać ča ča vranica s bućvamni nemeški govorit. Hervatski se ni niš vadil i tako za semi šprah-leramie ni kapac sad ni jednoga pisma va svojem zajuike napisat. Za ljude ki po svetu gredu, njim je došti nekoliko grammatiki od drugoga zajuika zaut prak-tika ča henj prit, ter se zut, da naši ljudi još lurski i arabski labko nauče, ukoprem se osu va škole ni slova tega vadili. Teta - potreba sve nauči, al otroka se nemore zrekčeti, zać ima din današnj tegu toliko, da se komać neć va materinskem zajuike navadi.

Jur. Joh pravo govorit pravo Franino, al svejedno se još nide sluhili i kucavice, i nehore treznih ljudi, ki se pute od kakvega paoglavca za nos peljat, pak ti veruju ča ni bilo ni ča neće bit. Na mesto da išćemo, da nam se pravica kroji, da nam se od svih oblasti piše va našem zajuike, kako j' va zakone, a ne va tujem, kega nerazumimo, kako da smo mi zarad plaćnici a ne oni zarad nas, pride kakova napast na svet pak ti ga vrti i okreće kako i bolnu ovcu vrtoglavicu. Aj Bog daj nekemu pamet a drugen nielu.

Fr. I neka da, da bi se samo od smutlji- vac knko i od kuge čuvali, a kad ojn na vrata pride s metlun poplašili.

Jur. Skurit ga ja, da ljude nebudu kad na za potrebu. Ako j' on od kega plaćen, neka nemešil, da se pošćen čovek da prodan al podkupit. Al ljudi božji, od kuda ti beć prihajaju za tako grde stvari?

Fr. Dragi ti odkude, ter se zna kemu ovi naši kraji diše i ki za njimi prsti steže. Šalju beć onen ki njo se prodaja a onemu ki jošte ni potreban, al ki se je na drugi način pomogali, šalju svoje fojti za niš; ter prihajaju i sa naše strani jednemu ki je jur čuda čašti imel. On se lepo san hvadl da mu po-rećka lažitorba za niš hoći.

Jur. To će reć, ne uprav za niš nego, da jušto kadegod gospoda iz Poreća kakov placer stori, po onaj starinskog: ruka ruku u obave obraz.

Fr. Razumen.

Fr. Čui kume, biš ti prodal on kus proslidje zad kućom i tako ti nisi nemeće?
Jur. Joh nemisl, da sam ja kako i žmijnski representant, ki su odušili prodati bošku komunsku pod izlikom, da nis nemeće.
Fr. Komuniska je i mora za komunali poć.
Jur. Dokle su komuni imali svoje župane imali su čagod svojega, a sad kad imaju podeštate, imaju šuda tujega.
Fr. Ter svaki komun ima svoju zlatnu Kaliforniju u žepu kmeta, iz koga se vadi adiconal e kojim se izplaćaju dugovi.
Jur. Znaš pak ti ča mi je rekao neki žmijnac: da žmijnoci nlmaja već ča prodati, nego zvonik.
Fr. Toga nebi valja učinili.
Jur. Pak ča zato, ako bi za komunali i boška šia, žmijnec je lahko, imaju lipo muziku, pak u ljuto) zimi mogu plesati, da se ugriju, zato jim ni treba drv za oganj ložit, a zvonove mogu na ladonju obesiti; all ja ti sirota muzike nekad, i ako prodam proslidžu zad kućom nebih imal kamo se uleć za oganj naložit, da se ugrijem, ni bih imal s čim mašku-stest.

NAŠA ZASTAVA.

Modra, biela, crvena
Zastava je naša,
Krasna kao jutarnje
Mjeseca cvjetaša.
Rumena je zorica,
Modra su nebasa,
Biela noćna svetilja,
Nebeska čudesa.
Crven je znak ljubavi,
Vjernosti modrina,
Narodne poštenosti
Nevina bjelina.
S neba se odrnila
Pala med Hrvate,
Da se svuda sračno
Rukuju i brate.
Evo je u rukama
Rodjenih junakah,
Prosvjetle i napredka
Najnovijih vojakah.
Pod njom ćemo stojati
Pod njom ćemo pasti:
Jao onom!, koji ju
Igdje obezčasti!

Različite viesti.

Novim ljubljanskim biskupom imenovau je g. dr. Jakob Minica, konsistorijalni svetitelj, kanonik i kancelar kneza biskupa u Grazu. Novi biskup rođen je g. 1838. u Sv. Križu kod Ljutomeru. Slovenski časopisi hvalio njegovu duboku učenost, pobožnost, umiljnost i rodoljublje.

Porečkim biskupom postali će, kako javlja gorčić list »Soča« g. profesor Flapp. Ne pomižu dakle molbe narodu niti njegovih zastupnikabi
Čestite koparskim izbornikom. Iz Barbanđine došla je sljedeća čestitka:

Svilestnim biračem u koparskom kotaru, Vam, koji ste prezirno odbili mišljenja šarovite guje; Vam, koji ste óvrsto stali na braniku naših pravati; Vam, koji ste svietlu pokazali, da se istarski Hrvati i Slovenci znaju značajno i postojano boriti na ustavnom polju, Vam dovikuju: Živiti! (Sljede podpis). Birači iz Barbanđine.

Premješćenje. Kotarski kapetan u Lošinju g. Ellucsegg premješćen je na izpražnjeno mjesto kapetana u Pulu. Na njegovo mjesto u Lošinj dolazi doasadanji putujatnik u ministarstvu unutarnjih posalah g. K. Trava. Od lanjskih izborah poznati komesar Tiborio Sporo premješćen je također u Pulu, a na njegovo mjesto došao je g. pl. Gyuito.

Posljednje sjednice u istarskom saboru. Dne 23. t. m. bjhahu dvie sjednice t. j. od 11—2 i od 6—7 po podne. Razpravljalo se o proračunu za god. 1884. Od naših zastupnikah govorio najprije g. Zamčić hrvatski zatim g. Laginja talijanski izjaviv, da to nećini za ljubav podkapetana g. Amorosa. Govorio je vrlo obširno o pojedinih točkah. Zatim je progovorio zastupnik g. Švise predbaciv manjini, da svojim hrvatskim govori većinu izavleži. Govorio je i g. Sp. Gambič koji bijaše radi uvredljivih riečih izušešnih proti manjini od predsjednika na red pozvan. Kod specialne razprave govorio je opet g. Laginja i g. Spinčić, nu sve uzalud. Dnevni red nebi jaše izrpljen. Prezensi dvie točke za dne 24. t. m. Tog dana interpellirao je g. Gambič i drugi govori radi agitacije u koparskom kotaru. G. Jenko i drugi govori interpellirali rad obšinske uprave u Kastov, Tinjani i Baški, pitajući vladu, kako se postupu kod razpusta zastupstva, što ju vodi pri tom i zašto samo hrvatska zastupstva razpusta i napokom kant ti tako i nadalje raditi? G. Laginja predložio molciju radi barakah, kojih se olovaža vino iz Dalmaacije i koje dvojaki porez plaćaju; dalje molciju radi platežnih naloga.

G. Zamčić predložio molciju radi daljnje naobrazbe hrvatskih i slovenskih učiteljah u gospodarstvu.

G. Križanac govori talijanski za cestu iz Truške u Mareziže. Galerija i sabor mu pljeskali!

Zatim bi primljen zakon o konsorocijih nepromienjen. Nekoji članovi junte bili proti takovom zakonu; nekoi zastupnici većine izašli kad se o tom razpravljalo. Primiho je također zakon za zdravstvo u Puli.

Napokom zaključii predsjednik zasjedanja sabora. Zastupnici ustaju i kliču: Eviva i Živio: Car Fran Josip I. Istog dana odputiše se naši zastupnici kući.

Razpisi službah. U Motovnu (kotarsko glavarstvo Poreč) raspisana je služba poštarakoga odpravnika. Uloži valja jamčevine (kaucije) 300 fr. Uloži valja 300 fr.; paušal za ured 80 fr.; za održavanje dnevni poštarake sveze među Motovnom i Bujami godišnjih 1250 fr.; napokom godišnjeg paušala za poštaraku svezu među Motovnom i Karojbom 240 fr. Molbenice imadu se poslati na c. kr. ravnateljstvo pošte i brzozaja u Trstu u dobi od 14 danah.

Tršćanska čitaonica prenese je svoju zabavu na subotu dne 28. t. m. Sudeš po priprabah, bit će ta zabava nešto izvanredna.

Obćinski izbori u Baški. Javila nam prijatelj, da su bili obćinski izbori u Baški na novo na neizvjestno vrijeme produljeni. Za razlog tomu navajda se neki utok hrvatske stranke. Čekamo pobliže vjesti. Prijateljem preporučamo najveću opreznost. Doznajmo, da bliže za bašćanske izbore opredeljeno 8 žandarah. Ala moraju biti veliki buntovnici ti naši Bašćani!

Molbenica žmijnjskih obćinarah. Mjeseca agusta prošle godine poslali su seljac žmijnjske obćine utok nu zemaljski sabor u Poreču, u kojem se tuže, da su morali sjeme razdijeljeno njim gud. 1880. i plaćeno isto godine, po nalogu zemaljskoga odbora po drugi put platiti. Utok bliže pradan zastupniku g. Bembu jer su morali, kako je poznato, naši zastupnici kući pobjognuti. Isti utok bijaše tiskan u 19. broju »Naše Sloge« od god. 1883. Pošto je sve do sada ostao taj utok neuvažen, poslali su žmijnoci molbenicu na zemaljski sabor, upravljanu na zastupnika g. Laginja. U molbenici mole, da se rieši njihov utok od prošle godine, da se razvidi tko je kriv, da su morali jedno te isto sjeme dva puta platiti i da njim se novac, koga su nepravedno morali izdati, povratiti. Čim bude ovo riešeno, javiti ćemo to našim čitateljem, jer nam se čini stvar nešto zamršenom.

Zadovoljenje zakonu. Tužili nam se prijatelji sa kvarnerskih otokah, da lošinjski porezni ured nećo da prima hrvatskih namirah. O tom bliže dopisah u našem listu. U prošlom broju donesli smo utok g. Andrijičića, podžupnog upravitelja na Unjlah na c. k. kapetanat u Lošinju, da isti čim prije likvidira njegovu hrvatski pisanu namiru. Doznajemo iz pouzdana vrela, da je zakonu zadovoljeno t. j. onaj c. k. kapetanat priznaje go gosp. Andrijičiću pravo služiti se hrvatskim jezikom te jednako se izjavio, da veoma žali što mu oni c. k. činovnici šta takova učinise i napokom očituje, da je dao poreznom uredu nalog, da dotičnu namiru čim prije likvidira. Koliko se sleđamo, imao je radi hrvatske namire neprilikah i g. župnik u Belom na otoku Cresu. Ne znamo kako je njegova stvar riešena, nu nadamo se da se nije »prvoga mahaa prestranio te drugu namiru t. j. talijanska napisno. Uztrajnost g. Andrijičića budi našim prijateljem na otocih (a i drugdje) primjerom. »Radi zakonitosti, kaže naš narod, »pa se neboj ni vragaa. Zaujtevajmo od svakoga sviestnoga rodoljuba, najpneće od svećenika da svagda i svagdje nastoji prokličiti pti hrvatskomu jeziku. Nije ho dosta kazati: ja sam rodoljub, ja sam Hrvat a to činom ne posvjedočiti. Zakon nam daje pravo služiti se sa svimi oblastmi u materinskom jeziku te je dužnost svakoga, koji važnost toga prava priznaje, da se istim služi. Inaće zaludna bila bi borba naših zastupnikah u carevinskom vieću i u domaćem saboru, bezuspješan bio bi i naš rad, kad bi naši prijatelji naše savjete mimolazili, kad nebi oni činom dokazali, da je njihov i naš rad solidaran, da radimo spojenim silami. Rodoljubiti svakomu svoje, a hrvatskomu jeziku ono pravo koje ga ide.

Bratska ljubav. Tršćanski list »Cittadino« skožio je prigodom proćućanske razprave u Boču at u vstru i u vodu« za naše mile susjede u Istri. Proti našem zastupniku g. dru. Vitezeli i proti hrvatskoj stranki u Istri izvukao je iz talijanske svoje ropotarnice najgrdnije napadaje i klevete. Porečka »teta« pjevala je tada »svomu pobratimu od tršćanske porote. Morali smo očekivati, da će radi nesreće svog vjernog pobratima, porečka »teta« proliti bar koju suzu sažalnicu. Al tvrda i kosmata je njezina savjest. Ona ostavlja nesretnog brata bez utjebe.

Otvorio se porečki sabor. Hrvatski zastupnici, služeć se svojim pravom, progovorili su hrvatski. Nitko pametan nebi njim smio za to prigovoriti. I praviljivi »Cittadino« htjeda jednom biti pravedan. On donaha dne 18. proš. mj. članak pod naslovom: »Hrvatski jezik u istarskom saboru«. U tom članku priznaje, da je ove godine zadobio hrvatski jezik neporečiv pristanak u istarsku sabornicu i da je izjednačen sa talijanskim jezikom. Nadalje predbacuje istarskim Talijanašem, da je sve to posledica njihovih pogriješakah. Napokom njim poruča iz daleka, da se paze što rade jer su tako radili i njihovi talijanski drugovi u Dalmaociji, boreć se za prevlast u zemlji, koja je skoro posve hrvatska te su danas izvrgnuti ruglu i preziru. Porečka »L' Istria« nakostrušila svoju šćotinu pa udri nemilosrdno po svom drugu i savjetniku »Cittadino«. Neće, da prima od njega savjeta, ogradjuje se proti njegovoj izpoviedi, da su tobož mirno dušom slušali talijanski zastupnici hrvatske govore, niće pravo ravnopravnosti hrvatskomu govornu i predbacuje mu, da ne radi pošteno, što otkriva njezine griehove jer da tako nebi n. pr. pražka »Politik« napram Hrvatom postupala, kud bi se našlo o kakvoj hrvatskoj irredentističkoj težnji. O hrvatskih irredentističkih težnjah može sanjati samo pomučena glavaa porečke konzorierje, a namje mlo oglasiti, da se inaće složna braća pockećnaše.

Malo više pažljivosti kod čitanja. Usljud mnogih pitanjah, koja dolaze vitezau Mazzolinu u Rimu, dali je Syrup Parigina istovjetan sa ostalim likovii istoga imena, rečeni vitez nas zamolio, da javimo obćinstvu, da sastavljeni Syrup Parigina prodaju po Mazzolinu u istome mjestu prodaju se likovi istoga imena, jer u istom Mazzolinu u Rima nesadržaje vinovica, dakle čitatelj ublažuje, atoga se i zove Syrup a ne opojno piće. 2) Rečeni Syrup pripravljaju se na novi način, dakle na bilinske sokove koji sadržaje, oganj nije imao nikakvoga upliva. 3) Ovu najdržećje sumu nove bilinske sokove promijenju po istomu vitezau Mazzolinu i nepoznatu ostalim, sokova koji imadu izmierzno veliku čišćuću moć, koju se postrojućje kad se ovi sokovi sa Pariginiom spoje. 4) Napokom ovaj sirup nesadržaje posve ništa živa (Merkurija) ni drugih mineralnih likovah.

Završujemo: koji se želi saama ozdravit od liješnih i zastaralih stečehih boleštih, bolestih u zglobovih itd., nek rabi jedino »Syrup Parigina« sastavljen, jedino čisto kje se može naći u Italiji, odlikovano šest putati, i pripravljeno po vitezau Mazzolinu u Rima. Prodaju se po 9 hrah talijanskih cola i po 5 pol stacionara jedno aklanišće u Trstu u likovah Prendini i G. Uicoteich (Via Farneto i S. Giacomo in Monte).

Neuku nauka.

Gojenje ovnovah (prazji) u Americi. Ovan bijaše dopeljan u Ameriku g. 1609. God. 1850. bilo je u sdrženih sjevernih državah Amerike 21 milijun, a god. 1880. već 43 i pol milijunah ovnovah. Proizvod vune skožio je od 90 na 300 milijuna funatah. Prem da se je u zemlji toliko vune proizvelo, ipak se ju moralo jošte iz vana dovažati, jer se je uporabilo u zemlji 366 milijuna funatah.

Kako ćeš sačuvati meso za velike vrudice? Zamotaj meso u čistu krunu, koju ćeš posipati za jedan prst debijine sa solju i dva presta debijine sa ugljevljem. Nekoji preporučaju posipanje sa samletom kavom

Žrtve divlje zvjeradi u Indiji. God. 1881. usmrtila je divlja zvjerad 21.427, a god. 1882. 22.125 osobah. Od ovih poginulo je

895 raztrganih od tigrach, 278 od vukovah, 207 od leopardah, 359 od hienah, 202 od aligatorah i 19.579 od uzgriza zmijah. U isto vrijeme raztrgala je divlja zvjerad 46.707 govedah. Indijska vlada dieli nagrade za svaku ubijenu divlju zvjer. Godine 1882. izplatila je za 18.391 škodljivu zvjerad i 322.421 zmijah ukupno 142.000 for.

Ako se pokvari voda u bunaru (zdencu ili kleru) dade se na sledeći način popravit. Najprije valja bunar očistiti i osušiti. Tad se metne na dno slog (naslag) pjeska kakovih 25 centimetarah debijine; povrh toga položi se drugi slog iste debijine običnog ugljevlja, a na ugljevlje opet slog pjeska. Ovim se načinom pročisti voda, koja izgubi svaki nezdravi i neukusni vonj.

Vinogradarstvo u Europi. U Europi ima vinograda po prilici 6,800,000 hektarah, tj hektar = 10,000 četvornih metarah, koji nose godimice poprično 149,764,000 hektolitarah vina. Od toga ima:

Table with 3 columns: Country, Hektars, and Production. Includes France (60,000,000 hl, 2,400,000 ha), Italy (30,000,000, 1,800,000), Spain (27,000,000, 1,400,000), Austria-Ug. (19,500,000, 700,000), Portugal (5,000,000, 200,000), Germany (1,400,000, 170,000), Greece (1,180,000, 50,000), Sardinia (1,000,000, 34,000), Romania (1,000,000, 34,000), Russia (614,000, 20,000).

Javnu zahvala.

S mnogih stranah došlo mi je čestitakah k mom imendanu. Čestitku neidu meni nego načelom koja zastupnikom, Nemoguć se posebice zahvaljivati, zainvaljujem se ovim skupno i sračno.

Poreč, 23. lipnja 1884.

Vjek. Spinčić.

Pomorske viesti.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tu i inozemstvu.

Dojdrili u:

Trat 19. lipnja. Elsa, Gerbac iz Rieko. Fratelli B., Nikolić iz Lošinja. Gloria, Mohmed iz Valone. 20. Anna M., Raičić iz Kardija. 21. Dubrovnik, Podić iz Dubrovnicka. 23. Gregorini, Antončić iz Pirea. Bordeaux iz lipnja. Bar. Kemény, Strk iz Kadika. Marsiljo 15. lipnja. Vinča, Medunić iz Cetta. Kospoff 5. lipnja. Volunter, Merlato iz Trsta. Spes, Suljić iz Cetta. Niko, Bronzan iz Korčule. 7. Providenzia, Pesciutti iz Tiganogra. Kaneu 8. lipnja. Nuova Anna, Vinturić iz Trsta. Genova 16. lipnja. Vodja, Kosulić iz N. Orleansa. Salanki 24. evbujna. Edvige, Sanković iz New-Jorka. 8. lipnja. Ida P. Cerro, mudić iz Taragona. Hangon 16. evbujna. Dvanaceti Dubrovnicki, Bradičić iz New-Jorka. Rieko 18. lipnja. Jokić, Gothard iz Glasgowa. 19. Tissa, Morović iz Barrova. Bakar 9. lipnja. Tonin, Minak iz Rie. Karlobag 10. lipnja. Barun Molinari, Segota iz Rieko. Senj 12. lipnja. Azzardo, Smirčić iz Trsta. B. Ayra 16. evbujna. Bakran Pavličić iz Newporca. 16. Armonia, Zagabria iz Murske. Montevideo 8. evbujna. Franky, Glabalo iz Fray Bantos. Danziku 16. lipnja. Sagitario, Soldić iz Ankone. Karđif 17. lipnja. Olga T., Radoničić iz Orfana. 17. Paolina T., Nikolić za Trst. Gottenburg 13. lipnja. Svenska Mimboli, Dabinović iz Torrevalle. Meslu 18. lipnja. Neptun, Luković iz Limassola.

Odjdrili iz:

Trata 18. lipnja. Katica, Pernović za Itaku. Noel, Gjurjević za Patru. 20. Malfr. Svitocosi za Dubrovnik. Nawasalla 11. lipnja. Javor, Urić za Split. New-Jorka 4. lipnja. Carolina, Stiglić za Lošinj. 4. Viganj, Lazarević za Ankonu. Cetta 18. lipnja. Vinča, Medunić za Maritiju. 14. Desoković A., Negrovitić za Rieku. Leitza 18. lipnja. Euro, Premuda za Montevideo. Lisbona 9. lipnja. Saggio, Budinlić za New-Jork. Maršije 16. Empire, Nikolić za Carmen. Kospoff 7. lip. Prima Donna, Vagliaro za Batum. 7. lipnja. Patka, Raičić za Jeski. Enos, Alešić za Berdiansku. 13. Noe, Gabella za Cavallu. Salanki-a Angela, Falković za Savannah. Rieko Operta Hitar, Randić za Savannah. Rieko 17. lipnja. Eusto, Gallegić za Cetta. Fratelli, Borčić za Puli. Pellegrino, Sanga za Lisu. 18. Marta, Dominić za Cetta. 21. Maria D. Negrovitić za Algori. Martinar, Paaguolo za Manfredoniu. Crnogorac, Den gri za Patraroo. Bakra 16. Rieordo, Bačić za Mietke.

Kraljević 13. lipnja. Bakaraz G., Gudac za Blatke. 13. Reasurerslon, Blazić za Mleiko. Senja 14. lipnja. Grobnik, Stipanović za Porto-Vendre.

Listnica uredništva.

Gg. dopisnikom. Iz sjeverne Istro, Kastav-šćine, Kvarnera, Izpod Siša, iz Koparščine, Lovranščine, Buzetščine, Mošćenik itd. ustri-plate sa. G. Stepan Sućurac. Bili ćemo Vam harni. Obratite se na g. dra. Frana Mandića, Via Malcanton Nr. 2. ili na g. dra. Andriju Loag-ina (ospedale civico); javite isto prijateljem. Srdacan odzdrav.

G. J. L. u X. Stigla nam Vaša pisma; upotriebit ćemo šim prije. Za onaj posao obra-тите se u Trstu na g. Petra Flego; u Ljubljani na gg. Frana Šuklje profesora i Ivana Heibara zastup. banke «Slavija» u Zagrebu na presv. g. Frana dra. Račkoga, predsjednika Jugosl. akademija. Glede podpsla: slobodno.

G. F. R. u O. Pravo je. G. A. F. u G. Imena sa neće objelodaniti. Prijatelju u A. Na zahvalu nesmilje sa niti ponisiliti. Bilo bi kukavno. Da ste na okupu. Vigilantus jurm. Živili!

G. J. D. Gorica. Čim bude dotiskano. Ži- vili svi naši!

Lutrijski brojevi

Table with columns for dates (od 22. junija, dne 25. junija) and locations (Trst, Line, Buda, Prag, Hermannstadt, Lavov) with corresponding numbers.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava prilične cene. Rio od fr. 50—53, bolja f. 70—86. Lagnairra f. 70—80. Por- torico f. 94—115. Moko f. 107—118. Čukar prve Marke gotova roba od fr. 26.50—29.—. Ulje obično za jelo f. 44.—. Datma- tinsko f. 44—49. Talijansko fino f. 70—89 po kukvođi. Riža talj. f. 15—22.—; englezka f. 11—18.50 Bakalar f. 24.—. Petrovi čvrsto držan po 9.60—10.— u barilah; f. 12.— u sanduceli. Mast svinjeđa prava po f. 65.—, en- glezka f. 61.—. Stanina slabo tražena po f. 61.—. Maslo f. 88—97.—. Laj f. 44.50 Naranče i li- moni od f. 2—4 sanduk. Rožiči f. 5—0.50. Lješnjaci f. 35.— Grožđe Sult. f. 19—23. Smokve f. 13—16.—. Grašak f. 10—13. Pa- sulj f. 11—15.—. Leđa f. 13—20.—. Vuna bosnanska f. 105—115. Istarska f. 110.— slabo tražena. Kože strojene f. 140—160.—. Volovske srove f. 46—55.—. Janjeđe 100 kom. f. 75 —115. Zeđe f. 24—35. Ljes življe tražan, a cene uzdržane. Sieno 1.30 nčv. do 1.75. Šljive bosnanske i hrvatske f. 24—26. Pšenica f. 9.25—9.41. Kukuruz vlaški f. 7. 20 do 7.30; Banatski f. 8—25. Hrvatski f. 7.75. Raž f. 7.52. Zob mađjarska f. 7.—. Hrvatska f. 7.50 — Arbu- naška f. 9.25—7.—. Trčianska bursa: dne 23. junija 1884. Austrijski državni papiri f. 80.20—80.30 isti u srebru fr. —; isti u zlatu f. 102.10 5% austrijska renta for. 95.60. Dioniće narodne banke f. 857.—. Kre- dit f. 309—310; Lloyd f. 620. London 10 lira sterlina for. 121.85— 122; Napoleoni f. 9.67.69 c. kr. cekini fr. 5.72; državne marke for. 59.50—59.60; franczeke fr. 48.40—48.50.

Vozni red

vlakovah na kolodvoru u Trstu. Odllaze iz Trsta: 1. 7.— u j. (brzovlak) za Beč, Zagreb i Rioku. 2. 10.— u j. (pošt.vlak) za Beč, Zagreb i Peštu. 3. 6.30 u v. (pošt.vlak) za Beč, Zagreb i Rioku. 4. 8.30 u v. (brzovlak) za Beč i Peštu. 5. 6.45 u v. (mjese.vlak) za Beč-Leoben, Villach. 6. 7.30 u j. (brzovlak) Nabrezina-Mijetke-Rim. 7. 9.10 u j. (Omnibus vlak) Nabrezina-Mijetka. 8. 9.— po podne (Omnibus vlak) Nabrezina-Mijetke-Rim. 9. 4.50 u v. (Omnibus vlak) Nabrezina-Mijetka-Milan. Dolaze u Trst: 1. 6.30 u j. (mjese.vlak) iz Villach-Cel-Leoben. 2. 8.42 u j. (brzovlak) iz Pošte-Zagreb-Karlovca. 3. 10.50 u j. (pošt.vlak) iz Beča, Rieke-Zagreb-Karlovca.

4. 6.30 u v. (pošt.vlak) iz Beča-Pešta-Zagreb. 5. 10.05 u v. (brzovlak) iz Beča-Rieke-Zagreb. 6. 7.37 u j. (Omnibus vlak) iz Milana i Mjotakah. 7. 8.10 u j. (Omnibus vlak) iz Rima, Milana i Mijetakah. 8. 7.37 u v. (Omnibus vlak) Kormonsa-Nabrezino. 9. 9.52 u v. (brzovlak) iz Milana-Mijetaka-Nabrezina. 10. 12.30 u noći (Omnibus vlak) iz Rima, Mjotakah iz Beča (via Pontaba).

Vozni red

Table showing train schedules between Pula and Beča, including departure and arrival times for various routes.

OGLASI.

Za svako doba godine

prporiñuju se «Hrvatski Bogoolužbnik», u kom osim jutrnja, večernja i raznih pjesnika hrvatskili za crkveno pjevanje kroz avo godinu, ima i put od križa, odij viliko novlje, piñ Gospin, sluzha na mrtvi dan, Svovato, Božić, Mlado ljeto, Vodoškře, Svlačeni i ostale Gospine blagdane, Intzarji, Litvanje, Gospe i Svih Svotih, kako se služi av. Anta Starosin- venski, odjez na sv. Jurju, Sv. Antu, apostola sv. Ćirila i Metodja, Avizho prošćenje itd, itd. Nukavlja se kod uprave «Narodnoga Listaa u Zadru. Mehko zapada fr. 2.—, u vezan u koži i pozlađen fr. 2.70. Tko pošalje nove un- prijed, prima ovu knjigu od preko 400 straha u kuću bez kakva poštarakoga trošna.

Objava.

Podpisani časti se obznaniti, da je ovlašten prodavati od prvoga srpskoga ilon. vinarakoga društva u loku glasovito srpskovo vino u bačvuh i butlijah; kao i na svih sviet-kih izložbah odlikovanu klij- ovljen u Cognak. Isto ložno razpzdava na veliko i malo izvrsan, su zlatnom kolaj- nom na tšćenskoj izložbi nagra- djen sir (kruglja 1 1/2 kilo) od g. profa Joa. Draškovića u Bissau, izvršavajuće naručbe po najnižih cianah. G. Vučković, u Trstu.

Pronadjeno!! Neumornom istraživanju dr. pl. Bendena posrećilo se konačno pronadi mastilo za vlase. od koga se može kazati punna pravom, da posve odgovara svotjoj svrsi. U najkraće vrijeme pomozhi i okrepi to mastilo vlase i bradu i zaprieñnja izpadanje istih. Izumitelj jamči za siguran uspjeh. Cene po flakoniu for. 2.—. Pravo nepotvoreno moža se dobiti jedino u ljekarni G. Zanetti u Trstu Via Nuova br. 27.

Medjunarodna linija

iz Trsta ravno u New-York. Veliki parobrodni prvoga reda plove na toj liniji ravno u New-York, ter primaju putnike i trgovinu uz naj- niže cene i uz najbolju poslužbu. U New-York.-Odlazak iz Trsta. Parobrodi: «East-Anglia», 3400 tonah dne 5. julija. «Germania», 4200 tonah dne 20. julija. Putnici neka se obrate na: J. TERKUILE generalnoga agenta za putnike. Via dell' Arsenalo Nr. 18, Teatro Comu- nale u Trstu. Kajuta za putnike 200 for. — pod- krovlje 60 for. — Radi vožnje trgovine ima se obratiti na Emilianu d'Ant. Pogliayna, gene- ralnoga agenta.

Bogato skladište

Željeza svake vrsti, dužine i volične, cociela, žuto miedi (otuna), olova, bakra (rama) kositra (cinka), Željezino prosto i fino radjene, orudja za razne zanato i obrto, poljo- djskoga orudja, raznih sprav- lah za kuću i hradove, va- gah decimálnih i stolnih preporuđaju Chevesich i Miloveich Palazzo Carciotti u Trstu. NB. Sva se domaća (truzemski) roba razuzijho sihodna on curline i po najnižih cianah.

Nepogrješivo!

Svak dobilo iznos natrag, kod koga bi moj sigurno djelujući ROBORANTIUM (medicini za bradornost) bezuspješan ostao. Isto tako sigurno djeluju protiv čelarnosti, izpa- danju kose, peruti i osedajuju. Uspjeh viša- osedajuju. Originalno boce po 1 for. 50 nč. i boce za probu po 1 for. šalje J. Grolich u Brnu. Roborantium opotvono upotriobljen pokazuje takodjer dobar uspjeh protiv slabosti i glavobolji. Glavni depot za Primorje u Trstu: Petar Sluovitch, farmacia ala Marine, Via Sanita broj 13. — U Rovinju: G. Tromba, ljekarnik. Zadar: N. Andrović, apot. — Soljet: N. Aljinović, Gortoa: C. Crislololeti, apot. Rieka: C. Silhavy, liok. Pul: A. Rodin. — Sarajevo: Ed Pleycala, apotekar k carni austrijskomu. — Novi Sad: G. Plašića, apot. Zagreb: C. Araxim, apot. Tumo se moža takodjer dobiti u «Au de Hebe», istočno red- stvo ljepote, koje udržji sviežost i bio- lnu puti. Ciena 85 novčića. — Bou- gnet du Serail de Grotich, vonj za rub- evih i elegantnih sviez. Ovo je bisser svih vonja. Radl varredno lijepe sprave, služi i kao dr. za Božić i imendan. Cio- na for. 1.50

3000 ostanakah sagovah (10—12 metarrah) šalje uz pouzede komad po 3 for. 80 nčv. L. Storch, tvorničar u Brnu. Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Vojnička pripravnica LATOSZYNSKI-A

od godine 1869. postojeća i od visoke vlade ovlaštena za jednogodišnje do- brovoljce, kadeti i pričuvne oficire. Via Valdirivo Nr. 18. Onaj mladoj gospodji, koja prvim oktobrom kano jednogodišnji dobro- voljec u c. kr. vojsku stupiti kane, pre- ostaje vrijeme samo do konca septembra t. g. da se priprave za dočim izpit. Primaju se novi pitomci dnevi- mite od 13 do 2 sata u školskih pro- storijah, gdje se takodjer odvija pro- gram i imenik 600 pitomnah, koji su dobrih uspjehom izpit jednogodišnjih dobrovoljcañ položi.

Bez ove obranbene znamke, zakonom štílene, imade se taj lijek po dr. Mullicu smatrati kano patvoren Cviet proti trzanju, po dr. Mullicu. je odlično najbolji lijek protli kostobolji i Reumatizmu, trzanju po udih, bolovih u kolju i žilvuh, ot-kli, utvrđ- nutim udom itd.; ako se «abi i kratko vrijeme pre- stano posvećeno trzanje, što dokazuje mnozha zalvat- nica. Truži se snmo sciet (obranb. znamka) proti trzanju po dr. Mullicu; uz priloženo znaenje; 1. staklenica 50 nčv.

Zahvala. Gospodinu J. pl. Trnkoczyju, ljekaru u Ljubljani. Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razno domaće lijekove bezu- spješno rabila. Pošto se ju jako boleat što dalje sve večna pogoršavala a ona nije kroz više danah vika na nogu stati mogla, sjeti se na Vaš dr. Mullicu kostobolji lijek za 50 novč. te si ga odmah naruđim. I u istinu imao je čudovit uspjeh da se je majka nakon što ga je kratko vrijeme upotribo- vala pove težkih bolih oslobodila. Putim ojeviedočanjem priznajem dakle dr. Mullicu kostobolji cviet kano izvrsan lijek to ga svakomu bolčaniku u slučnoj bolesti pre- poruđam. Vášoj blagovolnosti izričam jako najzadnjaču hvatu; svim štovanjem. Frane Jug, posjednik u Šinjarj kod Celja.

Planinski bilinski sirop kran'ski, izvrsan proti kašlju, hripavici, vratobolji, prapoj i plućnoj bolesti; i staklenica 50 nčv. Koristitij nego li svi u trgovini se nalazeći siropi.

Krv očišteće kruglice c. kr. povli, nebi smjele u nijednom gospodarstvu manj- kati; one su v. s. t. puta pomozle kod ju čovjek zatvoren, kod glavobolje, kod av- utvrdnutih uda, u krvaren žuludca, kod jetri- nih i huzrežnih bolestih; uškutualih 1 for. 5 novč., jedan zamotak na 6 škatulah 1 for. 5 novč., Razašilje se samo jedan za- motak. Gari navedene specialitate, koje su mnogoljetnim izkustvom kano ocaibte uspješne pripoznate, imade uvijek čiste u zalogi i razpošlja odmah poštarakim pouz- deom. Ljekarna Jul. pl. Trnkoczy-a u Trst samorogu- u Ljubljani, Mestni trg br. 4.

Budimska gorčica. Preporuđa se od naj- prvih ljudskih stru- kovnjakah tudjih i do- maeih, kano najus- pješuljo djelujuću vodu gorčicu za čišćenje krvi i za blago čišće- nje žuludca. — Može se uvijek dobiti svieže punjena u svih trg- vinnah sa raznarodnom vodom i ljekarnah. Vlastnici braća Lozer u Trstu.

3000 ostanakah sagovah (10—12 metarrah) šalje uz pouzede komad po 3 for. 80 nčv. L. Storch, tvorničar u Brnu. Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. Uzorci se šalju za marku od 10 nčv.